

Tagasivaade karjäärispetsialistide kevadkoolile 28.-29 . mail Narvas

Eve Laur, karjäärispetsialist Eesti Töötukassa Järvamaa osakonnas

Eelmisel kevadel sain osa võtta inseneeria valdkonda tutvustavast karjäärispetsialistide kevadkoolist Tartus. Seda korraldab igal aastal Eesti Teadusagentuur. Toonane ettevõtmine oli huvitav, väga hästi korraldatud ja sisukas. Kui viimasel päeval oodati arvamusi järgmise sündmuse toimumiskoha suhtes, siis otsustati, et Ida-Virumaa on üks ütlemata põnev koht ning üritus võiks toimuda seal.

Meie organisatsioonist saab tavaliselt osaleda maakondliku osakonna üks karjäärispetsialist. Olin toona nukker, sest mul on kaks ametiõde. Selge oli, et järgmisel korral saab osaleda keegi neist. Ida-Virumaaga ei seo mind miski, oma kodusest Kesk-Eestist liigun sinna tavaliselt siseturistina. Olla külalisena ettevõtetes, kuulda vajalikku infot otse algallikatelt ja saadud teadmisi hiljem igapäevatoos aktiivselt kasutada – motivatsioon oli tohutu, lootusetus aga seda suurem.

Õnneks oli tähtede seis soodne: ametiõded olid tänavuse aasta toimumispäevad juba töökalendris kinni planeerinud ning ma sain, mida soovisin.

Ootasin kevadkooli väga. Ühelt poolt leiab iga osaleja kevadkoollaste hulgast soovi korral uusi tutvavaid, teisalt kohtutakse juba tuttavate spetsialistidega. Ettekanded on huvitavad, kuid ka suhtlus vabal ajal sisaldab kogemuste ja tööniippide jagamist. Osalejaid on kõikjalt üle Eesti.

Ida-Virumaa on kõikide võimaluste maa, sellega on seotud arvamused ja eelarvamused. Lisan, et kevadkoolis tekkis minus väike kahjutunne – oleksin võinud keskkooli järel valida loodusainete suuna, sest keemia ja bioloogia olid mul väga head. Elu tuli aga vahele ja langetasin toona lihtsa otsuse. Minust sai filoloog, hiljem õpetaja.

Oma tööteed olen muutnud ja saanud karjäärinõustajaks – aitan inimesel eneses selgust saada, millises suunas liikuda. Töö osaks on ka individuaalsed nõustamised koolinoortega. Nende õpivalikud on üsnagi mõjutatud autoriteetide arvamustest, hetke moesuundadest. Reaalainete edasi õppimist sageli kardetakse – et on raske! Olen aga kohanud nii filosoofia magistrit kui riigiteaduste bakalaureust, kel on ülikooli lõpetamise järel olnud suur segadus, kuhu siis tegelikult tööle saaks minna? Palju mõeldakse puhtalt töö tasuvusele, paindlikele tingimustele ja töökeskkonnale. Puhas, valge, kuiv, siseruumides, arvutiga... Et kaasaegne tehas selline olla võib, ei kujutata ette.

Ida-Virumaa teemalisi artikleid saab lugeda ajakirjandusest. Tööturu olukorrast, suuremate omavalitsuste probleemidest ja Õiglase Ülemineku Fondist (ÕÜF) on vast iga meediahuviline kuulnud.

Sel aastal toimus kevadkooli esimene päev Tartu Ülikooli Narva kolledžis ja sisaldas kasulikke ettekandeid. Teet Kuusmik Ida-Viru Investeeringute Agentuurist andis põhjaliku ülevaate ÕÜF plaanidest ja reaalsest tegevusest. Nii põhjalikult pole ma selle kohta varem ühestki allikast lugenud. Saal mõtles aktiivselt kaasa. Kas kõik plaanitu elab ja ellu jääb, näitab aeg. Vaja on uusi töökohti, kuid kuidas õnnestub neid töötajatega täita? Kas luua uusi õppekavu noortele või püüda õpetada ümber vanu tegijaid? Õpimotivatsioon peab tulema inimesest enesest, siis see kannab. Karjäärispetsialistina saan siinkohal „suunda mudida“ nii klassiruumis kui individuaalsel vestlusel. Toetuspunkte inimese „mudimiseks“ aga sain Juhan Terasmaa ettekandest, mis andis pildi ettevõtja poolsest vaatest tööturule. Insenerihariduse ja tulevikuoskuste teemal esines TalTechi Virumaa kolledži juht Mare Roosileht. Teda kuulates mõtlesin taas korra üsna enesekeskset: lähen koju ja tutvustan seda kooli kindlasti oma kümnendas klassis õppivale pojale!

Pärast lõunapausi toimus töötuba, kus Tõrvandi kooli insener-leiutaja Jaak-Albert Metsoja ülesandel gruppides insenerimõtlemist harjutasime. Liimi kasutamata tuli viiest paberilehest ehitada võimalikult kõrge, kuid püsiv torn. Vahendid olid napid, ülesanne ette antud, kuid lahendused kõik erinevad. Koostöö oli meeleolukas.

Päeva teises pooles keskenduti hariduse teemadele. Käimas on haridusreform, mis mõjutab nii mõndagi. Muutuvad õppekavad, valikuid tuleb teha targasti. Väheneb sariõppimine, kutseharidus peaks muutuma justkui isuäratavamaks. Seni on kutsekoolis õppimine vaevelnud eelarvamuste taaga all: õpitakse ametioskusi ja koolist ka keskhariduse kätte saanuna jääb kõrgkooli uks suletuks. Nüüd õppeaeg pikeneb ja kooli lõpetajal on olemas ametialased oskused, aga ka tuumakam keskharidus. Kuulajad said üksikasjaliku ülevaate Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse võimalustest.

Räägiti keeleprobleemidest, õpetajate leidmisest. Hea meel oli kuulda koolide, aga ka ettevõtjate koostööst. Õppekavad peavad vastama tegelikkusele tööturul, loodetavasti avarduvad praktiseerimisvõimalused.

Nii kutse- kui kõrgkoolist saab edasi liikumiseks küll vajaliku baasi, päris õppimine kestab aga töökohal edasi. Õpime kogemustest, eduelamustest, aga ka enese ja teiste vigadest.

Tuleviku insener on loov, analüütiline, uudishimulik ja visa. Ta on kohaneja, innustuja, meeskonnamängija ja õppija. Ta on vastutustundlik.

Kõiki neid omadusi tuleks lastes arendama asuda lasteaiast ja põhikoolist alates. Iga laps tuleb aga oma kodust, mõjutajaiks on nii vanemad kui sõbrad. Koolid organiseerivad karjääripäevi, ettevõtete külastusi, kooli kutsutakse nimekaid vilistlasi. Töötubade ja kohtumiste korraldamine on õpetajaile lisatöö. On kiiduväärt, kui kool on jõudnud värvata karjääriõpetuse koordinaatori. Ka klassijuhataja võib olla tubli tegutseja.

Õpilastes tuleb tekitada huvi, müüdid ja eelarvamused vajavad murdmist. Koolid peavad leidma koostöökohad ettevõtetega, ka omavahel. Parim õpe on aga tegemine, katsetamine.

Haridusteemalises arutelus rääkisime ka hariduslikest erivajadustest. On noori, kes tahaksid oskusi õppida, õppekohti aga ei jagu. Oma töös juhindun mõttest, et igal inimesel on koht päikese all. Soovin aidata tal seda leida. Kuulajate hulgast kõlas mõte, et 2. ja 3. taseme kutseõppe läbinuile võiks olla sotsiaalsed töökohad. Ka lihtsat oskust rakendav inimene tunneb eduelamust, ennast vajalikuna. Nii terveneks kogu ühiskond.

Kevadkooli teine päev viis ettevõtetega tutvuma.

Valiku pidi langetama registreerudes, kuid nagu ikka, tuli ette muudatusi. Kõik ettearvamatud olukorrad leidsid lahenduse. Keegi ei jäänud ukse taha. Meie grupp jäi küll Enefiti õlitehases mõneks minutiks lifti kinni, kuid ka see olukord lahenes ja hingelist traumat ei saanud keegi.

Grupidena külastati Eesti Energia Auvere elektrijaama ja Enefiti õlitehast, Fortaco Narvat ja NPM Narva magnetitehast. Kogetust ja nähtust jagati päeva lõpuosas muljeid. Ettevõtetes sai rääkida ju tegijate enestega, näha töökeskkonda. Sai uurida eelduste ja nõuete kohta, kaardistada karjääriteed.

Kogetu võimendas esimese päeva ettekannete sõnumit.

Reaalainete ja loodusainete oskused on olulised. Ainealaste teadmiste sidumine päris eluga on oluline. Infotehnoloogiata ei saa. Koostöö ja soov muuta/muutuda on oluline.

Inspiratsioonitund Tuuli Meki juhtimisel aitas osalejail mõtteid reflekteerida. Jagasime külastuskogemusi ja emotsioone – kõik ju kõigis ettevõtetes käia ei saanud!

Süvendasime tulevikuoskuste temaatikat ning kolledži fuajee põrandale tekitati tuleviku tööturul vajalike oskuste ja omaduste ring.

Usun, et igal karjäärispetsialistil oli kümneid ideid ja elamusi, mida neist päevist kaasa võtta. Oleme kevadpäevade korraldusmeeskonnale väga tänulikud ja soovime, et korraldajate jõud ei raueks!